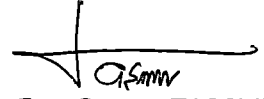

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Sosyal sigorta hukukunda hizmetin geçerliliği bakımından temel meselelerden biri gerçek ve fiilî çalışmanın bulunup bulunmadığıdır.

Sahte sigortalılığın önlenmesi Sosyal Güvenlik Kurumunun hem hakkı hem görevidir. Sosyal sigorta sisteminin aktüeryal ve hukuki güvenliğinin korunabilmesi için gerçekte çalışmadığı hâlde sigortalı gösterilen kişilerin tespit edilmesi gerekir.

Ancak sahte sigortalılıkla mücadele ile fiilen çalışmış kişinin sosyal güvenlik hakkının ortadan kaldırılması aynı şey değildir.

Ana veya babaya ait işyerinde çalışma, aile ilişkisi nedeniyle özel bir inceleme gerektirebilir; fakat akrabalık ilişkisinin tek başına fiilî çalışmanın bulunmadığı sonucunu doğurması sosyal sigorta hukukunda ciddi ispat sorunları yaratır.

İşe giriş bildirgesinin çalışma tarihinde Kuruma verilmiş olması, aylık prim belgelerinde kişinin yer alması, ücret ödemeleri, işyeri kayıtları, işyerinin faaliyet hacmi, tanık anlatımları ve çalışma dönemine ilişkin diğer nesnel veriler, gerçek çalışmanın tespitinde birlikte değerlendirilmesi gereken unsurlardır.

Özellikle aradan otuz veya kırk yıl geçtikten sonra yapılan bir incelemede, sigortalının döneme ilişkin belge temin etme imkânı önemli ölçüde azalırken Kurumun zamanında aldığı ve muhafaza ettiği kayıtların ispat değeri daha da artmaktadır.

Bu nedenle SGK'nın hizmet iptallerinde hangi ispat standardını uyguladığı, fiilî çalışma araştırması yapıp yapmadığı ve ispat yükünü nasıl dağıttığı açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu bağlamda;

1. Ana veya babasına ait işyerinde 18 yaşından önceki hizmetler incelenirken SGK tarafından gerçek ve fiilî çalışmanın bulunup bulunmadığı ayrıca araştırılmakta mıdır?
2. Kayyım katılımıyla yapılmış ve hâkim tarafından onaylanmış yazılı iş sözleşmesinin bulunmaması, tek başına hizmet iptali için yeterli kabul edilmekte midir?
3. Kurumun bu incelemelerde kullandığı standart kontrol ve delil listesi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa hangi unsurları içermektedir?

49927

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

4. İncelemelerde;

- zamanında verilmiş işe giriş bildirgesi,
- prim belgeleri,
- ücret bordroları,
- banka veya kasa ödeme kayıtları,
- işyeri defter ve belgeleri,
- işyerinin faaliyet kapasitesi,
- sigortalının yaptığı iş,
- çalışma saatleri,
- eğitim durumu,
- tanık anlatımları

ayrı ayrı değerlendirilmekte midir?

5. SGK'nın yıllar önce kabul ettiği işe giriş bildirgesi ve tahsil ettiği primlerin gerçek çalışma bakımından ispat değeri nedir?
6. Yasal süresinde verilmiş işe giriş bildirgesi ve prim ödemesi bulunmasına rağmen hizmetin iptal edildiği toplam dosya sayısı kaçtır?
7. Kurumun kendi kayıtlarında onlarca yıl geçerli görünen bir hizmetin sonradan iptal edilmesi hâlinde, hizmetin gerçek olmadığını ispat yükünün sigortalıda mı yoksa Kurumda mı olduğu kabul edilmektedir?
8. Akrabalık ilişkisi tek başına sahte veya muvazaalı sigortalılık bakımından karine kabul edilmekte midir?
9. İl müdürlükleri ve sosyal güvenlik denetmenleri arasında bu incelemelere ilişkin yeknesak uygulamayı sağlayan bağlayıcı bir denetim rehberi bulunmakta mıdır?
10. Bakanlığınız, gerçek ve fiilî çalışma mevcutsa salt özel hukuk sözleşmesindeki şekil eksikliğinin sosyal sigorta hizmetini ortadan kaldırmamasını sağlayacak açık bir ispat standardı getirmeyi planlamakta mıdır?